

Kenan Čemo

In memoriam

Samira Beglerovića (1973–2020)

Slike jednog života ispunjenog
skromnošću i hizmetom dobra

Dana 9. novembra 2020. godine na ahiret je prešelio prof. dr. Samir Beglerović, predavač na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu, gdje je predavao akaid, tesavuf i uporedne religije. Iza njega su ostali supruga i kćerka od nepunu godinu života, njegovi roditelji, sestra, njegovi prijatelji. Ovdje ispisujem mali dio sjećanja na njega, Allah ga počastio najvišim stepenom u Svojoj blizini!

Rahmetli Samira upoznao sam 1996. godine na Fakultetu islamskih nauka. Zajedno smo upisali prvu godinu studija. Bili smo u staroj zgradi Fakulteta, posljednja učionica na prvom spratu. Sjećam se da nas je tad na prvoj godini bilo tačno stotinu. Tek izašli iz rata, nismo imali ni valjanih cipela. Samir je bio tih i nenametljiv. Uvijek je sjedio u prvom redu, ispred profesora, i uredno sve zapisivao. Tokom agresije na Bosnu i Hercegovinu bio je teško ranjen, ali o tome nije govorio nikome niti je zbog toga prema nekome osjećao trun mržnje.

Intenzivno ćemo se početi družiti tek negdje od treće godine studija. Posebno nas je zbližila ljubav prema tesavufu. Otad pa do njegova preseljenja zajedno smo sohbetili nebrojeno puta, na putovanjima spavali u istoj sobi, zajedno studirali i prevodili... Imali smo i naš mali džemat, uski krug prijatelja s kojima je Samir posebno

održavao veze. U tom krugu on je bio prvi, inicijator druženja, raznih aktivnosti, projekata... Naša druženja i okupljanja obično su bila u džamiji na Gorici (halka Kur'ana utorkom navečer, tespih-namaz jedanput mjesečno) te najčešće u kući Mirze Nikšića (povodom mevluda, bajrama, ramazanskih iftara), kod Adisa Fazlića i drugih.

Njegov akademski život i zadužbinu nemoгуće je obujmiti jednom analizom u kratkom vremenu. Njegova ostavština, iako prekinuta u najplodonosnijim godinama njegova života, toliko je golema i vrijedna da će sigurno biti još dugo izučavana i, što je možda važnije od toga, poticaj novom zamahu altruističkog služenja znanju i humanizmu. U tom smislu on je zadužio cijeli ummet, a posebno našu zajednicu, više nego što možemo zamisliti. Jedan od njemu posebno dragih projekata bilo je pokretanje internetskog portala za islamski dijalog i razumijevanje pod nazivom *Znaci*, koji i dalje je aktivan.

U duboko intimnome, duhovnom smislu, Samir Beglerović bio je primjer *uvejsije*. To je prvi lijepo primijetio Sead Halilagić, šejh Hadži Sinanove tekije, za koju je rahmetli Samir bio posebno duhovno vezan. O Samiru i o tome ko su *uvejsije* održao je predivan govor na akademiji povodom Šebi-arusa, 17. decembra 2020. godine u tekiji. Ukratko, *uvejsije* su Allahu bliski robovi, Njegove evlije, koji u pojavnosti nemaju šejha-muršida (učitelja-vodiča) za kojeg bi se vezali, što je jedan od osnovnih tarikatskih *usūla* ili pravila za duhovno napredovanje, ali ga iz *edeba* imaju u *mane'vijetskome* smislu, u svijetu *'ālemi-erwāha* (svijeta duša). Njihov put je mnogo teži i oni su uglavnom skriveni od svijeta. Inače, sam izraz *uvejsije* potječe od poznatog kazivanja o hazreti Uvejsu Kareniju, kod nas poznatijem kao Vejsil Karani.

Ovdje ću navesti neke upečatljive crtice iz Samirova života i sa naših *sobheta* (druženja) koje daju puniju i jasniju sliku o njemu. Uprkos ogromnoj inteligenciji koju je posjedovao, nikad, ama baš nikad u njemu nije bilo ni truna oholosti, nadmenosti niti usiljenosti. To je bilo prvo što bi primijetili svi oni koji bi se s njim barem jednom sreli. Bio je istinski ponizni rob Božiji, kojem je Bog dao pamet i znanje, a on ih trošio u hizmetu drugim ljudima.

***

Bila je prva poslijeratna godina, a mi prva godina studija. Polazemo ispit iz historije islamske filozofije pred rahmetli profesorom Hidajetom Repovcem. Trebalo je iščitati dva debela toma od Šarifa kao neki osnovni uvjet za izlazak na ispit, te usto znati štogod progovoriti o jednom zapadnom filozofu, po vlastitom izboru. Velika učionica u staroj zgradi Fakulteta dupke puna. Mnogi došli samo da slušaju. Ispit se polaže usmeno. Sjeda rahmetli Samir pred profesora i tiho ga pita: "Mogu li ja, ako dopustite, cijelu historiju zapadne filozofije, a jednog muslimanskog filozofa?" Profesoru oči zacakliše i rado prihvati izazov. Poče ispitivanje, onako "bez milosti", ali ono brzo preraste u neku vrstu filozofskog dijaloga, nakon čega mu profesor čestita na znanju i hrabrosti, a mi, golobrađi studenti, ostadosmo otvorenih očiju i u nevjerici.

Jedina niža ocjena koju je rahmetli Samir dobio na Fakultetu bila je sedmica, i to na prvoj godini fakulteta, kod rahmetli profesora Ibrahima Džananovića. Polagao se ispit iz *ibādāta*. I već je profesor namjeravao da mu upiše neku visoku ocjenu, ali u posljednjem trenutku odluči da mu postavi još jedno pitanje, tek da nije tišina dok upisuje ocjenu. Upita ga nešto iz oblasti zekata i o tome kako se on obračunava na sitnu stoku. Samir se potpuno zbuni, ni tamo ni ovamo, sve pogrešno odgovara. Rahmetli prof. Džananović zastade, u čuđenju ga pogleda i reče: "Pa dragi kolega, to znaju i seljaci sa Bjelašnice!" Više puta smo se kasnije znali našaliti oko toga.

Proveli smo nebrojene noći na našim putovanjima, od Švicarske pa do Egipta, Turske... Na putovanjima uvijek smo bili u istoj sobi. Nakon što bismo ušli u hotelsku sobu, onako umorni, svakom od nas bilo je važno da prvo sjedne, osvježi se i odmori, pa onda sve ostalo. Ali ne i Samiru. On bi najprije ustvrdio gdje je kibla, klanjao dva rekata namaza, pa onda sve ostalo. Tako je uvijek činio.

Davno jednom primijetim u Samirovoj bradi nekoliko sijedih dlaka te mu u šali kažem: "Ohoho, počeli smo sijedjeti." A on veli: "Eh, koliko sam se obradovao kad sam vidio prvu sijedu dlaku." Pitam ga zašto, a on će: "Iz miline što je hazreti Poslanik, a.s., kazao: 'Blago onom ko osijedi u islamu!'"

Od mnogo toga na šta je pazio i šta mu je godilo duši bio je obilazak mezarja. Za sve naše velikane, alime, šejhove i dervise, stare ahababe koji su preselili i mnoge druge znao je tačno gdje je koji ukopan. Pazio je na to više nego iko. Smrtovnice svih džematlija džamije na Gorici uredno je čuvao. Za takvo što imao je osjećaj prefinjenog edeba, koji mnogi od nas nisu toliko razumijevali.

Otišli smo jednom, tokom studija ili nakon njega, na Ajvatovicu, onako za 1. maj, na izlet, mimo Dana Ajvatovice. Kako smo namjeravali roštiljati, ponijeli smo noževe. Predložim da se malo zabavimo, pa uzmem nož da gađamo u stablo. Šejtan nam valjda nije dao mira. Samir se nećkao, a ja navaljivao. I samo što je bacio nož, Samir okrnji koru drveta. Tako mu je teško palo što je ošteti to živo Božije biće da je prišao stablu, spustio ruku na njega i nešto tiho učio, kao da je tražio halala. Nakon toga mu kažem: "Hajde, dobro, evo gađat ćemo u neki stari truhli panj." Nije pristao. Njega je neopisivo potreslo to što je povrijedio jedno Božije biće bez razloga, iz hira. Iako je to za nas ostale bilo samo obično stablo. Naš Mirza Nikšić se još prisjeća: "Samo za zapisnik, toga dana smo igrali lopte, Samir Beglerović i Samir Krluč protiv nas dvojice. Pobjedili nas 10:0. Što su ti željovci!" (Samir je navijao za Želju.)

Prvi Samirov zvanični posao nakon studija bilo je predavanje vjeronauke u privatnoj Osnovnoj školi "Risala". U školi su imali i mesdžid u kojem je za učenike i uposlenike bilo organizirano i klanjanje džume namaza. Nekako tih dana ostanu oni bez imama. Šta će, kako će, zamole Samira da on preuzme i predvođenje džume. Jedva ga umole te on pristane. I dođem ja jednom kod njega na džumu. Poslije džume stanemo malo ispred škole da promuhabetimo. Sjećam se, studen dobro stisla. Pod nogama snijeg škripi. Pitam ga: "Pa imaš li kakvu naknadu za ovo što petkom mahsuz dolaziš?" Kaže: "Honorar od 100 maraka mjesečno." A ja ću na to: "Znači, po džumi 25 KM." On se zamisli i ništa ne reče. Sutradan se nekako opet razgovor povede oko džume, a on veli: "Ma odustao sam od onog honorara." Pitam ga zašto, a on će: "Kako si mi ono rekao da je po džumi 25

KM, a dobro si kazao, ispada da se može izračunati koliko košta jedan rekat, jedna sedžda..." U proljeće 2017. godine supruga i ja dobili smo treće dijete. Zbog nekih komplikacija tokom porođaja, dijete je moralo ostati u bolnici na Klinici za pedijatriju. Išli smo svaki dan da ga majka doji i tih dana bili smo samo tome posvećeni. Samir je znao za to, pa nas zamoli da on jednom moju suprugu odveze i vrati, da se ja barem malo odmorim ako već ona ne može. Tako je i učinio. Došao je autom pred našu kuću, odveo je do bolnice i ispred bolnice čekao sigurno dva sata da je opet vrati našoj kući. Htio je to učiniti i više puta, ali ja nisam dozvolio.

Sjećam se, jednom kad sam sjedio kod njega na Gorici, govorio mi je o tome da treba da pazimo koliko se kome otvaramo. "Mnogi samo žele da te iskoriste za samopromociju. Tako je i u kafani, i u preduzeću, i na pijaci. Nažalost, i u džamiji pa i u tekiji", govorio je dok je rukom pokazivao gdje nas neko stavlja, to jest koliko osjeća da smo mu važni i vrijedni, pa je pokazao na mjesto iznad srca, a zatim je spuštao ruku sve niže i niže. "Stoga stalno moliti Milostivoga za uputu, da nas On vodi ispravnim putem, vezivati se za istinske Allahove robove i evlije", to je ono što je stalno isticao, a to je *tewessul*. Jedan njegov "ahbabski ders" posebno mi se urezao i u pamćenje i u dušu. Mislim da nas je tad bilo nekoliko u društvu. Povala se diskusija o namaskim vaktovima, odnosno o tome je li nam prošao podnevski vakat, hoćemo li stići klanjati na vrijeme... Rahmetli Samir je tad održao "ders", pa je onim svojim blagim i mehkim tonom kazao, otprilike, sljedeće: da smo općenito postali opterećeni formom dotle da joj robujemo umjesto izravno dragome Allahu a da toga nismo ni svjesni, te da bi nam bilo mnogo bolje da nam dragi Allah podari da izravno osjećamo vrijeme, ne u smislu sati i minuta, nego da osjećamo dušu vremena, pa da nam i svaki naš namaz bude "baš na vrijeme".

Crtice iz njegova mubarek života završit ću jednim događajem, tačnije Samirovim razmišljanjem, a nisam siguran da se iko više toga sjeća. Ustvari, ni ja se više ne mogu sjetiti je li iko osim mene to slušao. Naime, pričali smo jednom o nekim životnim planovima, pa rahmetli Samir

reče da bi volio da jedna grupa nas ahbaba ima neku svoju “komunu” u prirodi, gdje bismo živjeli osluškujući prirodu. To osluškivanje odnosilo se na osluškivanje i posmatranje bezgraničnih i stalnih Božijih manifestacija, te da svako od nas pojedinačno posjeduje neki “dar” vezan za prirodu i taj naš zajednički život. Tako bi neko, ako Bog da, bio “nadahnut”, naprimjer, za biljke i trave, pa bi znao za šta je koja trava u kojem trenutku najbolja. Žao mi je što nisam upamtio detalje tog njegovog razmišljanja, ali poenta je dvojaka. Prvo, rahmetli Samir je apsolutno u svemu vidio izravna Božija očitovanja i “pokazivanja”, zbog čega je prema svemu i imao rijetko viđeni edeb. Druugo, u svakoj osobi vidio je duhovni potencijal i

يا سميراً في الفؤاد ويا شمس قلوبنا

كنت فينا أديباً مؤدباً كأدب نبينا

يا حبيباً في القلب ويا ساكناً فيه

نقول: وداع ثم وداع إلا أنه يقال لمن فارقنا

فهل فارقتنا لنقول لك الوداع

فليكن سلامنا لك سلاماً إلى اللقاء

يا بارئ يا الله

أكرمه بدوام صحبة رسول الله

vjerovao je i nadao se da će se taj potencijal uz Božiju pomoć u njoj “probuditi”.

Rahmetli Samir volio je poeziju, pa bi i sam nekim našim alimima, kojima niko nije sastavio tarih (hronogram), sastavio poneki tarih. To smo zapravo zajedno činili. On bi sastavio stihove dvojezično, na arapskom i bosanskom, a ja posljednji dio, arapsko-bosanski tarih u formi dove, gdje bi zbir brojčane vrijednosti svakog harfa davao hidžretsku godinu preseljenja umrlog. To sastavljanje tariha kod nas je gotovo zaboravljena tradicija. Nakon njegova preseljenja, koje je bilo golemi šok za sve koji su ga poznavali, uzeo sam, ovaj put sâm, da, uz stihove i dovu, sastavim tarih drugu svome, Samiru Begleroviću:

Hej Samire mili, u dubini duše,
hej sunce naših srca, dragi družo.

Međ' nama ti bješe edebom okićen,
kojem učio si, onim pejgamberskim okrunjen.

Ti voljeni srcā naših, u njima te vidimo,
i zbogom ti velimo, iako rastanka ne slutimo.

Zar ode, pa da zbogom ti zborimo,
ma nek je selam tebi dok ponovo se ne vidimo.

TARIH

Stvoritelju milosni, o Allahu, ja Te molim,
Počasti ga vječnim sohbetom sa Resulom Tvojim!

1442. godina po Hidžri